

Öğretmen Mebrure Baykal'ın mahkûm olduğu cezanın affına dair Adliye Encümeni mazbatası (5/19)

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye Encümeni
Esas No 5/19
Karar No. 47

12 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

İstanbul'da Bostancı'da oturan ve Beykoz-un Sırapınar köy okulu öğretmeni Mebrure Baykal tarafından Yüksek Meclise sunulup Arzuhal Encümenine havale buyurulan ve 1942 tarihinde üç öğretmen arkadaşıyla dört subay hakkında Safranbolu Sulh Ceza mahkemesince verilen mahkûmiyet kararının Büyük Meclisçe kabul buyurulan bir kanunla affedildikleri ve kendisi hakkında o sırada para cezasından dolayı hükmün bozulmuş olmasından ötürü henüz katileşmiş bir karar bulunmadığı sebebiyle istidasımın tetkikına mahal olmadığı kararlaştırılmış ve şimdi nakz dairesinde mahkemece hüküm verilerek mahkûmiyetinin katiyet kesbetmiş olmasından diğer mahkûmlar hakkında gösterilen refet ve affın kendisi için ibzal buyurularak affa mazhariyeti talebini havi dilekçe ile Arzuhal Encümeninin bu isteği muvafık görerek tanzim ettiği mazbata Encümenimize tevdi buyurulmakla tetkik ve mütalâa olundu.

Evrak mündericatına göre, müstediyeinin 1942 yılında Safranbolu'da öğretmen bulunduğu sırada üç kadın öğretmen arkadaşıyla dört subayın bir tatil günü birlikte kır gezintisine gitmelerinin mahallî müddeiumumiliğine suç sayılarak öğretmen ve subay sekiz kişi aleyhine yapılan takibat neticesinde Safranbolu Sulh ceza mahkemesince Türk Ceza kanununun 419 neu maddesinin ikinci fıkrasına göre kendisinden başka yedisi hakkında altışar ay hapis ve müstediyeinin de yaşının küçüklüğü sebebiyle üç ay hapse ve hepsinin on beşer lira ağır para cezasına mahkûm edilmeleri üzerine mahkûmlar tarafından temyiz edilen bu kararın

Temyiz Mahkemesi İkinci Ceza Dairesince isnadolunan bu suç sabit görülse bile tatbik olunan kanun maddesinin ikinci fıkrası fiile temas etmediğinden hükmün bozulmasına karar verilmiş ve bu karar Cümhuriyet Başmüddeiumumiliğince tashihi karar suretiyle yeniden aynı dairece tetkik edilerek daha tafsilâtlı mucip sebepler gösterilerek maznunların iddia edilen umumî âdaba aykırı hareketlerini gören en büyüğü on yedi diğerleri on dörder yaşında bulunan şahitlerin ifadelerinde tezat bulunduğu ve maznun dört kadının ikişer tabip tarafından yaptırılan muayene neticesinde hepsinin bakir olduklarına dair raporların duruşmada nazara alınmadığı ve küçüklerden gayri yaşlı başlı şahitlerin ifadelerinde ise dört öğretmen kadınla subayların hallerinden işret ettikleri bile görülmemiş ve ancak beraberce kasabaya döndükleri ifade edilmiş olmasına göre verilen bozma kararının muvafık ve tashih talebinin gayrivârit olduğu gösterilerek verilen karar Başmüddeiumumilikçe itiraz olunarak Temyiz Ceza Umumî Heyeti tarafından yapılan tetkikat neticesinde maznunlardan yalnız Mebrure Baykal hakkındaki ağır para cezasına dair kısmın bozulmasına ve diğerlerinin Safranbolu Sulh Mahkemesi tarafından mahkûmiyetlerine dair verilen hükmün ekseriyetle tasdikına karar verilmiştir.

Sekiz mahkûm tarafından Temyiz Mahkemesi Ceza Umumî Heyetinin bu kararından sonra Büyük Millet Meclisine sunulan ve mahkûmiyetlerinin affedilmesine dair olan dilekçeler Arzuhal Encümenince tetkik edilerek vâkı

taleplerin nazara alınmağa değer olduğu inha-
siyle Adliye Encümenine tevdi olunmuş ve En-
cümemizce de tetkik olunan dilekçeler ve ili-
şikleri olan mahkeme ilâm ve kararları incelen-
miş ve subaylar hakkında Askerî makamat ta-
rafından bu hâdise için yapılan tahkik netice-
sinde isnadolunan fiilin vukubulmadığı kanaati-
ne varılarak mahkûm subaylar hakkında bir
muamele ifasının icrasına lüzum olmadığı ve
öğretmenler hakkında Maarif Vekilligince ya-
pılan tahkik sonunda da yalnız inzibatî mahi-
yette ihtar cezası verilerek isnadolunan hare-
ketin vukuuna kanaat hâsıl olmadığı bu vekil-
liklerin tezkerelerinden anlaşılmıştır.

Bu incelemelerden sonra Encümenimizce ge-
reği düşünülerek müstediyelerden Mebrure
Baykal hakkında Temyiz Mahkemesi Ceza
Umumî Heyetinin bozma kararı bulunduğuna
göre henüz katileşmiş bir hüküm olmadığından
buna dair bir karar ittihazına mahal görülme-
miş ve diğer üç öğretmenle dört subay hakkın-
daki mahkûmiyete kararın tetkik edilen evrak
mündericâtına nazaran bu hükümlerin infazın-
dan beklenen içtimai fayda ile mahkûmların
meslekî hayat ve istikballeri üzerinde husule
getireceği âkibet mukayese edilerek bunların
af ve refete mazhar kılınmalarının daha müfit
olacağı kanaatiyle Dahilî Nizamnamenin 54 ncu
maddesi mücibince hazırlanan kanun lâyihası
Büyük Meclise arz olunmuş ve Meclisin 19
VI . 1942 tarihli inikadında lâyiha tasvip buyu-
rularak 4272 sayı ile kanuniyet iktisap ettiği
anlaşılmıştır.

Bu kere af istidasında bulunan Mebrure
Baykal para cezasına mütedair bozma kararın-
dan sonra Safranbolu Sulh Mahkemesince bu
cezanın 15 liradan 10 liraya indirildiği ve üç
aylık mahkûmiyet kararı esas itibariyle tasdik
edilmiş bulunduğundan kanun yoluyla yapıla-
cak başka bir muamele kalmadığından kendi-
si hakkındaki mahkûmiyet kararının da diğer
yedi arkadaşı hakkında Büyük Meclisin göster-
diği af ve merhametin kendisi için de ibzaliyle
affa mazhar kılınması istenmektedir.

Encümenince gereği düşünüldü :

Yukarıda hulâsa edilen işin mahiyetine gö-
re üç öğretmenle dört subay hakkında Büyük
Meclisin kabul ve tasvip buyurarak 4272 sayılı
kanunla kararlaştıran aftan müstediye Mebrure
Baykalın'da aynı mucip sebeplerle istifade et-
mesi madelete ve içtimai bakımdan mülâhaza
edilen faydaya göre muvafık görülmekle Encü-
menimizce müstediye hakkında tanzim edilen
lâyiha Büyük Meclisin tasvibine arz olunmak
üzere Yüksek Reisliğe sunulmasına ittifakla
karar verilmiştir.

Adliye En. Reisi Na.	Bu M. M.	Kâtip
Zonguldak	Kocaeli	Manisa
Ş. Devrin	S. Yargı	F. Uslu
Balıkesir	Bingöl	Denizli
O. N. Burcu	F. F. Düşünsel	N. Küçükka
Kastamonu	Kayseri	Kocaeli
Dr. F. Ecevit	R. Özsoy	S. Artel
Rizo	Sinob	Erzincan
Dr. S. A. Dilemre	C. Atay	A. Fırat

ADLİYE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

*Öğretmen Mebrure Baykal'ın mahkûm olduğu
cezanın affına dair kanun lâyihası*

MADDE 1. — Beykoz Sarıpınar köy okulu
öğretmeni Mebrure Baykal'ın Safranbolu Sulh
Ceza mahkemesinden hükmedilip katileşmiş bu-
lunan üç ay hapis ve on lira ağır para cezası
bütün hukukî neticelerine şâmil olmak üzere

affedilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden
muteberdir.

MADD 3. — Bu kanunun hükmünü icraya
Adliye Vekili memurdur.